

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrp.gov.ua

Від _____ № _____

**Братолюбівська сільська рада
Добровеличківського району
Кіровоградської області**

вул. Молодіжна, 37, с. Братолюбівка,
27026

*Пропозиції щодо удосконалення
проекту регуляторного акта*

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) та постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 634 «Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування» розглянула проект рішення Братолюбівської сільської ради Добровеличківського району Кіровоградської області «Про встановлення на території Братолюбівської сільської ради податку на майно в частині земельного податку» (далі – проект рішення) та документи, що надані до нього листом Братолюбівської сільської ради від 28.03.2018 № 01-21-15/1.

За результатами проведеного аналізу проекту рішення, експертного висновку постійної комісії Братолюбівської сільської ради з питань бюджету, фінансів, соціального розвитку, економічних реформ та приватизації щодо його регуляторного впливу та аналізу регуляторного впливу до проекту рішення на відповідність вимогам статті 4 Закону, повідомляємо.

1. Проектом рішення на території Братолюбівської сільської ради встановлюються ставки податку на майно в частині земельного податку (додаток 4), платники податку на майно в частині земельного податку (додаток 1), об'єкт оподаткування з податку на майно в частині земельного податку (додаток 2), база оподаткування з податку на майно в частині земельного податку (додаток 3), ставки з податку на майно в частині земельного податку (додаток 5), податковий період з податку на майно в частині земельного податку (додаток 6), порядок обчислення податку на майно в частині земельного податку (додаток 7).

Податковий кодекс України (далі – ПКУ) регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема, визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, тощо.

Згідно з пунктом 12.3 статті 12 ПКУ, сільські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів, а їх встановлення здійснюється у порядку, визначеному ПКУ.

Так, підпунктом 12.3.2. пункту 12.3 статті 12 ПКУ встановлено, що при прийнятті рішення про встановлення місцевих податків та зборів обов'язково визначаються об'єкт оподаткування, платник податків і зборів, розмір ставки, податковий період та інші обов'язкові елементи, визначені статтею 7 ПКУ.

Однак, не всі обов'язкові елементи податків, що передбачені статтею 7 ПКУ, визначені у проекті рішення, наприклад, у проекті рішення відсутній такий обов'язковий елемент, як строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку, що не узгоджується з наведеними вище вимогами ПКУ.

Отже, пропонуємо визначити у проекті рішення всі обов'язкові елементи податку або навести посилання на конкретні положення (абзаци, пункти, частини, статті та розділи) ПКУ, якими вони встановлені.

2. Назва проекту рішення потребує редакційних правок в частині доповнення роком, на який встановлюються ставки земельного податку.

3. Пунктом 8 проекту рішення регулюються питання індексації нормативної грошової оцінки земель.

Відповідно до пункту 284.1. статті 284 ПКУ органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території.

Величину коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки земель щороку розраховує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин за індексом споживчих цін за попередній рік (пункт 289.2. статті 289 ПКУ).

Згідно з пунктом 289.3. статті 289 ПКУ, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, обласна державна адміністрація не пізніше 15 січня поточного року забезпечують інформування центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, і власників землі та землекористувачів про щорічну індексацію нормативної грошової оцінки земель.

У зв'язку з вищевикладеним, пункт 8 пропонуємо виключити з проекту рішення.

4. Додатком 4 до проекту рішення встановлюються ставки з податку на майно, в частині земельного податку, а також пільги із сплати податку земельного податку.

Пунктом 2 додатку 4 встановлено, що ставки податку за один гектар нелісових земель, які надані у встановленому порядку та використовуються для потреб лісового господарства, встановлюються відповідно до статті 274 ПКУ.

Натомість статтею 274 ПКУ встановлюються межі ставок, в рамках яких органи місцевого самоврядування встановлюють фіксовані ставки податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено (незалежно від місцезнаходження).

Пункти 3, 4, 5 додатку 4 встановлюють межі ставок земельного податку (не більше 0,5 % та не більше 0,7 %; не більше 12 %; не більше 5 % відповідно), що не відповідає вимогам пункту 284.1. статті 284 ПКУ, згідно з яким органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку, що сплачується на відповідній території.

Встановлення інтервалу ставок податку призводить до неоднозначного трактування норм даного регуляторного акта особами, що будуть його виконувати або впроваджувати.

Отже, пропонуємо виключити з проекту рішення неоднозначні для трактування норми, а саме «не більше», «не менше» тощо, та встановити фіксовані ставки земельного податку залежно від їх категорії та використання.

Пунктами 6, 7 додатку 4 визначаються пільги із сплати земельного податку для фізичних і юридичних осіб, а пунктом 8 додатку 4 визначаються земельні ділянки, які не підлягають оподаткуванню земельним податком. Зазначені норми повністю дублюють статті 281, 282 та 283 ПКУ.

Постановою Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 року № 483 «Про затвердження форм типових рішень про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки» (далі – Постанова № 483) затверджено форму типового рішення про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку та форму типового рішення про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Постанова № 483 прийнята на виконання вимог статей 72, 266 та 284 ПКУ. Згідно з підпунктом 72.1.2.4 підпункту 72.1.2 пункту 72.1 статті 72 ПКУ для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючого органу використовується інформація, що надійшла від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та Національного банку України, зокрема інформація про встановлені органами місцевого самоврядування ставки місцевих податків, зборів та надані такими органами податкові пільги.

Абзацом четвертим підпункту 266.4.2 пункту 266.4 статті 266 ПКУ встановлено, що органи місцевого самоврядування до 25 грудня року, що передує звітному, подають відповідному контролюючому органу за місцезнаходженням об'єкта житлової та/або нежитлової нерухомості рішення щодо ставок та наданих пільг юридичним та/або фізичним особам із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за формою, затвердженою Кабінетом Міністрів України.

Аналогічні вимоги встановлені абзацом другим пункту 284.1 статті 284 ПКУ. Так, органи місцевого самоврядування до 25 грудня року, що передує звітному, подають відповідному контролюючому органу за місцезнаходженням земельної ділянки рішення щодо ставок земельного податку та наданих пільг із сплати земельного податку юридичним та/або фізичним особам за формою, затвердженою Кабінетом Міністрів України.

Виходячи із зазначених норм, ПКУ не передбачає обов'язку для органів місцевого самоврядування приймати рішення про встановлення місцевих податків та зборів, а також пільг із сплати податків за встановленою формою. Водночас, зазначені вище норми ПКУ встановлюють вимоги щодо подачі органами

місцевого самоврядування інформації про встановлені податки та пільги за формою, затвердженою Постановою № 483.

Таким чином, з метою спрощення процедури підготовки та подання інформації відповідному контролюючому органу, пропонуємо ставки та пільги із сплати земельного податку, викласти в окремих додатках до проекту рішення відповідно до форм, затверджених Постановою № 483.

5. Абзацом першим пункту 11 проекту рішення визначено, що дане рішення набуває чинності з моменту його оприлюднення.

Однак, проектом рішення встановлюються ставки ставки податку на майно в частині земельного податку на 2019 рік. Тому, рішення Братолобівської сільської ради Добровеличківського району Кіровоградської області «Про встановлення на території Братолобівської сільської ради податку на майно в частині земельного податку» не може набувати чинності раніше 01 січня 2019 року.

Абзацом другим пункту 11 проекту рішення визначено, що відповідному контролюючому органу дане рішення подається до 25 грудня року, що передуює звітному.

Нові зміни щодо зазначеної інформації надаються до першого числа першого місяця кварталу, що настає за звітним кварталом, у якому відбулися зазначені зміни.

Таким чином, абзац другий пункту 11 є неоднозначним для розуміння особами, які повинні впроваджувати або виконувати вимоги цього регуляторного акта.

Отже, пункт 11 проекту рішення потребує доопрацювання відповідно до наданих зауважень.

Таким чином, проект рішення потребує доопрацювання з метою приведення у відповідність до вимог ПКУ та Постанови № 483.

Враховуючи вищевикладене, **проект рішення не узгоджується з вимогами статті 4 Закону, зокрема з принципом адекватності – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив.**

Щодо аналізу регуляторного впливу до проекту рішення

Наданий аналіз регуляторного впливу до проекту рішення (далі – АРВ) не в повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2014 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151 (далі – Методика).

1. У розділі I АРВ розробник обмежився лише словесним описом проблеми – не наведено жодних даних у числовій формі, які б обґрунтовували її наявність, масштаб та важливість, також не охарактеризовано та не оцінено сфери, на які проблема має найбільший негативний вплив. Зазначене **не відповідає вимогам статті 4 Закону, зокрема, принципу доцільності** – обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою вирішення існуючої проблеми.

2. У розділі III АРВ розробником визначаються альтернативи вирішення проблем.

В описі Альтернативи 1 «Відсутність регулювання» зазначено, що у цьому випадку податок буде справлятися виходячи з норм статті 284 ПКУ із застосуванням його мінімальних ставок.

Відповідно до підпункту 12.3.5 пункту 12.3 статті 12 ПКУ, якщо сільська, селищна, міська рада або рада об'єднаних територіальних громад, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, у встановлений термін не прийняла рішення про встановлення відповідних місцевих податків і зборів на наступний рік, такі податки справляються, виходячи з норм ПКУ, із застосуванням їх мінімальних ставок та без застосування відповідних коефіцієнтів, а плата за землю справляється із застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування плати за землю.

Таким чином, при розгляді зазначеної альтернативи в АРВ не враховані всі вимоги ПКУ, а відповідно, некоректно оцінено її вплив на платників податку.

3. При визначенні альтернативних способів досягнення цілей не зазначено та не проведено порівняння вигод та витрат держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них у кількісному (грошовому) виразі. Під час проведення оцінки впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання розробником не наведено розрахунків їх витрат, яких вони зазнають як внаслідок впровадження проекту рішення (при сплаті земельного податку), так і внаслідок застосування альтернативних способів досягнення цілей, що підтверджували б економічну доцільність обраного способу.

Одночасно зазначаємо, що в АРВ не обґрунтовано ставки податку, що встановлюються для суб'єктів господарювання, а також, не наведено алгоритму їх визначення.

Беручи до уваги те, що розробка проекту рішення спрямована, зокрема, на збільшення обсягу надходжень до місцевого бюджету, відсутність належних розрахунків витрат суб'єктів господарювання не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також не дозволить в подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

Отже, у зв'язку з неналежним опрацюванням вказаних розділів у розділі IV АРВ розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу.

4. У розділі III АРВ при визначенні оцінки впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання зазначено, що регулювання поширюється на 86 мікропідприємств (при цьому не надано посилання на джерело отримання інформації щодо кількості суб'єктів господарювання).

Відповідно до інформації Головного управління статистики у Кіровоградській області на території області зареєстровано 7205 підприємств, на території Добровеличківського району зареєстровано лише 214 підприємств. Вказане ставить під сумнів наявність такої кількості суб'єктів мікропідприємництва на території Братолобівської сільської ради.

Надана розробником інформація дозволяє припустити, що до суб'єктів мікропідприємництва віднесені особисті селянські господарства, які є платниками земельного податку.

Правові, організаційні, економічні та соціальні засади ведення особистого селянського господарства визначає Закон України «Про особисте селянське господарство». Відповідно до статті 1 цього закону, особисте селянське господарство - це господарська діяльність, яка проводиться без створення юридичної особи фізичною особою індивідуально або особами, які перебувають у сімейних чи родинних відносинах і спільно проживають, з метою задоволення особистих потреб шляхом виробництва, переробки і споживання сільськогосподарської продукції, реалізації її надлишків та надання послуг з використанням майна особистого селянського господарства, у тому числі й у сфері сільського зеленого туризму.

Діяльність, пов'язана з веденням особистого селянського господарства, не відноситься до підприємницької діяльності.

З огляду на вищевикладене, особисті селянські господарства не підпадають під дію регуляторних актів, а відповідно, під дію регулювання, яке встановлюється проектом рішення.

Отже, пропонуємо уточнити кількість суб'єктів мікропідприємництва, що сплачують земельний податок на території Братолюбівської сільської ради.

У розділі III АРВ також здійснено розрахунок витрат для 86 суб'єктів великого та середнього підприємництва, що підпадають під дію регулювання. Натомість, під дію регулювання підпадає 86 суб'єктів мікропідприємництва. У випадку, коли під дію рішення не підпадають суб'єкти великого та середнього підприємництва, то у розділі III розрахунок витрат для таких підприємств не здійснюється, а розрахунок витрат для суб'єктів малого та мікропідприємництва здійснюється у Тесті малого підприємництва (М-тесті).

5. У таблиці розділу VIII АРВ кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта, становить 86 одиниць, а кількість суб'єктів малого підприємництва, що підпадають під дію регулювання – 0 одиниць.

6. У пункті 2 Тесту малого підприємництва (М-тесту) проведено вимірювання впливу регулювання та розрахунок витрат для суб'єктів середнього та мікропідприємств.

Частиною другою розділу VI Додатку 1 до Методики визначено, що М-тест проводиться, якщо питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, перевищує 10 відсотків.

Таким чином, розрахунок витрат для суб'єктів середнього підприємництва у М-тесті не проводиться.

Разом з тим, якщо суб'єкти великого та середнього підприємництва підпадають під дію регулювання, розрахунок їх витрат здійснюється у розділі III АРВ.

7. Також у М-тесті не розраховано адміністративні витрати суб'єктів господарювання на реалізацію вимог регулювання, зокрема, на здійснення процедур щодо отримання первинної інформації про вимоги регулювання

(ознайомлення суб'єктів господарювання із новими ставками податку) та організацію виконання вимог регулювання (внесення змін до внутрішніх процедур обліку та звітності). При цьому, витрати часу можуть бути визначені під час проведення консультацій з суб'єктами господарювання.

У зв'язку з відсутністю в АРВ усіх необхідних числових даних та розрахунків витрат, які понесуть суб'єкти господарювання в результаті прийняття проекту регуляторного акту, розробником не доведено відповідність цього проекту рішення таким принципам державної регуляторної політики, як ефективність – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави, та збалансованість – забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Додатково повідомляємо, що при підготовці експертного висновку до проекту рішення постійною комісією з питань бюджету, фінансів, соціального розвитку, економічних реформ та приватизації Братолубівської сільської ради не зазначені:

номер та дата прийняття рішення про затвердження плану регуляторної діяльності Братолубівської сільської ради, в який включено проект рішення;
дати оприлюднення повідомлення та проекту регуляторного акта;
кінцевий термін прийняття зауважень та пропозицій до проекту рішення.

Зазначене не дає можливості підтвердити додержання розробником проекту рішення принципів прозорості та врахування громадської думки.

Підсумовуючи вищенаведене, пропонуємо привести проект рішення Братолубівської сільської ради Добровеличківського району Кіровоградської області «Про встановлення на території Братолубівської сільської ради податку на майно в частині земельного податку» у відповідність до вимог чинного законодавства України згідно з наданими пропозиціями, а аналіз його регуляторного впливу – у відповідність до вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2014 № 308 із змінами від 16.12.2015 № 1151, з метою всебічного обґрунтування необхідності впровадження даних регуляторних актів та відповідності їх принципам державної регуляторної політики.

Про результати розгляду цього листа просимо поінформувати Державну регуляторну службу України у встановленому законодавством порядку.

Голова Державної регуляторної
служби України

К.М. Ляпіна